قانون شرکتهای تعاونی مصوب ۱۳۵۰.۳.۱۶

قانون شرکتهای تعاونی/

مصوب ۱۳۵۰.۳.۱۶ /

فصل اول – تعاریف:/

ماده ۱ – اصطلاحاتی که در این قانون به کار برده شده است از نظر اجرای این قانون به شرح زیر تعریف می‌شود:/

۱ – عضو: در شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی هر صاحب سهم اعم از اینکه شخص حقیقی یا حقوقی باشد عضو شرکت یا اتحادیه نامیده می‌شود./

۲ – سهم: سهم واحدی از سرمایه یک شرکت یا اتحادیه تعاونی است که میزان آن در اساسنامه ذکر می‌شود./

۳ – درآمد ویژه: مبلغی است که از عملیات و معاملات یک شرکت یا اتحادیه تعاونی در یک دوره مالی پس از وضع هزینه‌ها و استهلاکات حاصل‌می‌شود./

۴ – سود سهم: مبلغی از درآمد ویژه سالانه شرکت یا اتحادیه تعاونی است که در هر سال به هر سهم اختصاص داده می‌شود./

۵ – مازاد برگشتی: مبلغی از درآمد ویژه شرکت یا اتحادیه تعاونی است که برای تقسیم بین اعضا به تناسب میزان معاملات آنها با شرکت یااتحادیه تعاونی در حدود مقررات این قانون اختصاص داده می‌شود./

۶ – کشاورز: کسی که حرفه اصلی او تولید محصول به وسیله عملیات زراعی و یا باغداری باشد./

۷ – دامدار: کسی که حرفه اصلی او تولید یا پرورش دام و یا طیور باشد./

۸ – صاحب حرفه: کسی که با کمک نیروی کار شخصی و سرمایه و وسایل خود اقدام به تولید کالا به منظور فروش یا عرضه خدمت معین برای‌کسب درآمد می‌کند./

۹ – کاسب: صاحب کسبی که فروش آن به صورت خرده و جزئی است و عملیات عمده‌فروشی ندارد./

۱۰ – صاحب شغل آزاد: کسی که بدون وسائل و یا با وسائل لازم، خدمت یا خدماتی را عرضه و بدین وسیله کسب درآمد می‌کند./

فصل دوم – کلیات/

ماده ۲ – شرکت تعاونی شرکتی است از اشخاص حقیقی و یا حقوقی که به منظور رفع نیازمندیهای مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی‌شرکا از طریق خودیاری و کمک متقابل و همکاری آنان و تشویق به پس‌اندازی موافق اصولی که در این قانون مطرح است تشکیل می‌شود./

تبصره – تعداد اعضای شرکت تعاونی نباید از ۷ عضو کمتر باشد./

ماده ۳ – عضویت در شرکت تعاونی برای تمام اشخاصی که محل عملیات یا سکونت آنها در حوزه عمل شرکت باشد و به تمام یا قسمتی از خدمات‌شرکت احتیاج داشته باشند آزاد است./

ماده ۴ – شرط عضویت در شرکت تعاونی خرید و پرداخت تمام بهای لااقل یک سهم می‌باشد./

ماده ۵ – هیچگونه تبعیض یا محدودیتی برای عضویت در شرکت نباید وجود داشته باشد مگر به سبب عدم کفایت ظرفیت فنی تأسیسات و وسائل‌و امکانات شرکت مشروط بر اینکه در اساسنامه تصریح شده باشد./

تبصره – می‌توان در اساسنامه شرکت شرط قبول اعضای جدید را علاوه بر خرید سهام پرداخت مبلغی به عنوان حق عضویت متناسب با هزینه‌توسعه وسائل و یا امکانات شرکت برای انجام خدمات اضافی موکول کرد./

ماده ۶ – خروج هر عضو از شرکت اختیاری است و نمی‌توان آن را منع کرد و بهای سهم یا سهام او حداکثر به ارزش اسمی باید ظرف یک سال ازتاریخ خروج عضو از شرکت نقدا پرداخت گردد./

ماده ۷ – مجمع عمومی عالیترین مرجع اتخاذ تصمیم و ابراز اراده جمعی اعضا برای اداره امور شرکت است که در آن تمام اعضا حق دارند حضوربه هم رسانند و رأی خود را درباره موضوع دستور جلسه مجمع بدهند. در مجمع عمومی هر عضو قطع نظر از تعداد سهام فقط دارای یک رأی است./

ماده ۸ – هر یک از اعضای شرکت تعاونی می‌تواند استفاده از حق خود را برای حضور و دادن رأی در مجمع عمومی به یک عضو دیگر با وکالت‌واگذار کند، لکن هیچ عضوی نمی‌تواند علاوه بر رأی خود بیش از یک رأی با وکالت داشته باشد./

ماده ۹ – در مجامع عمومی شرکتهای تعاونی با حوزه عمل وسیع و یا تعداد زیاد عضو ممکن است اعمال حق رأی به وسیله نماینده یا نمایندگان‌منتخب اعضا در حوزه‌های مختلف فعالیت شرکت به نسبت تعداد عضو در هر حوزه و یا ترکیبی از تعداد اعضا و مجموع معاملات همان حوزه به‌نحوی که در اساسنامه مقرر خواهد شد انجام شود./

ماده ۱۰ – سرمایه شرکت تعاونی نامحدود و سهام آن با نام و مسئولیت هر عضو محدود به میزان سهمی است که از سرمایه شرکت خریداری و یاتعهد نموده است و حداکثر سود سالانه سهام نباید از ۶% تجاوز کند./

تبصره – افزایش سرمایه شرکت تعاونی از طریق خرید سهام به وسیله اعضای جدید و یا افزایش تعداد سهام اعضای قبلی شرکت صورت می‌گیرد./

ماده ۱۱ – میزان سهام هر عضو را می‌توان در اساسنامه به نسبت امکان معاملات او با شرکت تعیین نمود و در هر حال میزان سهام یک عضو نباید ازیک هفتم کل سرمایه تجاوز کند./

تبصره – به موجب اساسنامه می‌توان پرداخت بهای سهام خریداری شده هر عضو را به استثنای نخستین سهم خریداری از شرکت که نقدی است به‌اقساط با مدت معین که هر قسط از یک دهم مبلغ تعهدی کمتر نباشد مجاز دانست در این صورت پرداخت سود سهام به نسبت مبلغ پرداختی و مازادبرگشتی از بابت معاملات عضو که موافق مقررات این قانون از تاریخ عضویت تعلق می‌گیرد موکول است به تصفیه تمام اقساط تعهدی او بابت سهام‌خریداری./

ماده ۱۲ – انتقال سهام شرکت تعاونی به غیر عضو شرکت مجاز نیست./

ماده ۱۳ – در صورتی که سهام هر یک از اعضای شرکت تعاونی به عنوان تضمین بدهی یا تعهدات آن عضو در قبال بستانکاران از طریق مراجع‌قانونی بازداشت شود ترتیب استیفای طلب بستانکاران مشمول مقررات بازپرداخت سهام مذکور در این قانون خواهد بود. شرکت تعاونی می‌تواند طلب‌خود را از اعضایی که از شرکت خارج شده‌اند با حق تقدم نسبت به سایر طلب‌کارها از کل مطالبات آنها بابت سهام و یا سود آن، همچنین مازاد برگشتی‌مربوط و یا سپرده‌های آنها در شرکت برداشت کند./

ماده ۱۴ – درآمد ویژه شرکت در صورتی که موافق اساسنامه قابل تقسیم باشد به ترتیب پس از وضع ذخیره‌ها و سود سهام مطابق مقررات این قانون‌به صورت مازاد برگشتی به تناسب میزان معاملات هر عضو با شرکت قابل تقسیم است./

مازاد درآمد حاصل از معاملات با غیر اعضا در صورتی که موافق اساسنامه این نوع معاملات آزاد باشد قابل تقسیم به اعضا نیست و به حساب ذخیره‌قانونی غیر قابل تقسیم شرکت منتقل می‌شود./

ماده ۱۵ – از محل درآمد ویژه سالانه شرکتهای تعاونی مبالغ زیر کسر و به حسابهای مربوط منظور می‌شود:/

۱ – حداقل ۱۲ درصد به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم./

احتساب مبالغ مربوط از محل درآمد حاصل از معاملات با اعضا در حساب ذخیره مندرج در این بند تا زمانی که مبلغ کل ذخیره حاصل از درآمدهای‌مذکور به میزان معدل سرمایه سه سال اخیر شرکت نرسیده باشد الزامی خواهد بود ولی مبالغ حاصل از معاملات با غیر اعضا و سایر درآمدهای مجازشرکت که خارج از حدود عملیات جاری آن باشد بدون رعایت معدل مذکور همه‌ساله به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم منتقل می‌شود./

۲ – سه درصد از درآمد ویژه سالانه برای توسعه تعلیمات و آموزش تعاون در منطقه تعاونی مربوط و در سراسر کشور در اختیار وزارت تعاون وامور روستاها گذاشته می‌شود تا به موجب آیین‌نامه‌ای که به وسیله آن وزارت تنظیم می‌شود و به تصویب شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشورمی‌رسد به مصرف برسد. در مورد شرکتهای تعاونی کارگری سه درصد مزبور را وزارت کار و امور اجتماعی دریافت و به مصرف آموزش و تعلیمات‌تعاونی کارگران خواهد رسانید./

۳ – ذخایر دیگری که در اساسنامه مقرر شده باشد./

ماده ۱۶ – با انحلال شرکت تعاونی مانده حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت پس از تصفیه به پیشنهاد وزارت تعاون و امور روستاها و به‌موجب آیین‌نامه‌ای که به وسیله آن وزارت تهیه و به تصویب شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور می‌رسد یا به وجوه ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم‌شرکت یا اتحادیه تعاونی که با همان مقاصد در حوزه مربوط فعالیت می‌کنند انتقال داده می‌شود و یا به مصرف امور اجتماعی و عام‌المنفعه همان حوزه‌خواهد رسید مگر در مورد شرکتهای تعاونی کارگری موضوع تبصره ماده ۱۸ که مصارف مربوط بنا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب‌شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور معین خواهد شد./

ماده ۱۷ – شرکت تعاونی دارای ارکان زیر است:/

۱ – مجمع عمومی./

۲ – هیأت مدیره./

۳ – بازرس یا بازرسان./

ماده ۱۸ – انواع شرکتهای تعاونی در سه رشته تعاونی به شرح زیر طبقه‌بندی می‌شود:/

۱ – رشته کشاورزی: شامل تعاونیهای کشاورزی و روستایی./

۲ – رشته مصرف: شامل تعاونیهای مصرف‌کنندگان – مسکن – اعتبار و آموزشگاه‌ها./

۳ – رشته کار و پیشه: شامل تعاونیهای کار – صاحبان حرف و صنایع دستی صاحبان صنایع کوچک و کسبه و صاحبان مشاغل آزاد – صیادان./

تبصره – هر یک از انواع شرکتهای تعاونی در رشته‌های مصرف و کار و پیشه که با عضویت کارگران صنایع و خدمات و حرف تشکیل شده باشد واعضا شرکت نزد سازمان بیمه‌های اجتماعی بیمه باشند شرکت تعاونی کارگری از همان نوع خوانده می‌شود./

فصل سوم – تشکیل و ثبت شرکتهای تعاونی/

ماده ۱۹ – شرکت تعاونی طبق تصمیم مجمع عمومی مؤسس تشکیل می‌گردد./

در مجمع مذکور اساسنامه شرکت مطرح و با اکثریت حداقل دو سوم اعضا حاضر در جلسه به تصویب می‌رسد و همچنین اولین هیأت مدیره و بازرس‌یا بازرسان شرکت به اکثریت نسبی اعضا حاضر انتخاب و مأموریت ثبت شرکت به هیأت مدیره‌ای که قبولی خود را کتبا اعلام کرده باشند داده می‌شود./

تبصره – در جلسات مجمع مؤسس تعداد اعضا موافق با اساسنامه نباید کمتر از ۷ باشد./

ماده ۲۰ – آن عده از داوطلبان تشکیل شرکت که با مصوبات مجمع مؤسس موافق نباشد حق استرداد تقاضای عضویت خود و مبالغی را که برای‌خرید سهم یا سهام پرداخته‌اند دارند./

در این صورت سرمایه شرکت تعاونی به مبلغی پس از کسر وجوه سهام اینگونه اشخاص که بدون رعایت مفاد ماده ۶ این قانون باید فورا مسترد شود به‌ثبت خواهد رسید./

ماده ۲۱ – اساسنامه و نام اعضای مؤسس و هیأت مدیره و بازرس یا بازرسان و مدیر عامل همچنین هر گونه تغییرات بعدی در شرکتها و اتحادیه‌های‌تعاونی با رعایت تشریفات مقرر در این قانون و تأیید نماینده وزارت تعاون و امور روستاها در اداره ثبت مرکز اصلی شرکت یا اتحادیه به ثبت می‌رسد.در مورد شرکتهای تعاونی کارگری ثبت شرکت با تأیید وزارت کار و

امور اجتماعی انجام خواهد شد و آن وزارت باید مراتب را کتباً به اطلاع وزارت‌تعاون و امور روستاها برساند./

ماده ۲۲ – اساسنامه شرکت تعاونی با توجه به مقررات این قانون باید شامل نکات زیر باشد:/

۱ – نام (با قید کلمه تعاونی) – مرکز اصلی و نشانی شرکت – مدت و حوزه عملیات شرکت./

۲ – موضوع و حدود عملیات شرکت./

۳ – شرایط عضویت – مقررات مربوط به قبول یا عدم قبول عضویت – خروج از عضویت (اخراج – استعفا – فوت و یا ترک عضویت) – حقوق وتعهدات اعضا – مسئولیت اعضا./

۴ – سرمایه و تعداد سهام اولیه – ارزش هر سهم – حداکثر تعداد و میزان سهامی که یک عضو ممکن است داشته باشد – بازپرداخت یا انتقال سهام– مقررات مربوط به وکالت یا نمایندگی از طرف عضو./

۵ – مقررات مربوط به مجامع عمومی و ضرب‌الاجل مربوط به دعوت مجامع – مقررات راجع به دستور جلسات مجامع عمومی و حد نصاب‌برای تشکیل آن و فاصله بین دو جلسه./

۶ – اعضای هیأت مدیره و بازرسان (تعداد – نحوه انتخاب – وظایف عزل و استعفا – فوت) و مقررات مربوط به جلسات آنان و تعیین صاحبان‌امضای مجاز و حدود اختیارات و مسئولیتهای آنان همچنین مقررات مربوط به انتصاب و استخدام./

۷ – مقررات مربوط به نگاهداری وجوه نقدی و افتتاح حساب بانکی – استقراض – سرمایه‌گذاری و نحوه به کار انداختن وجوه زائد بر احتیاج‌شرکت./

۸ – سال مالی – مقررات تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و گزارشهای هیأت مدیره و بازرسان و طرحها و برنامه‌ها – بودجه مخارج وعملیات شرکت – حسابرسی شرکت./

۹ – طرز عمل شرکت درباره ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم و سایر ذخایر./

۱۰ – سود سالانه سهام و مازاد برگشتی./

۱۱ – طرز عمل شرکت درباره زیان احتمالی./

۱۲ – چگونگی اعلام و آگهی تصمیمات شرکت به اعضا./

۱۳ – مقررات راجع به عضویت شرکت در سایر شرکتهای تعاونی و اتحادیه‌های تعاونی./

۱۴ – مقررات مربوط به تغییر اساسنامه./

۱۵ – موارد انحلال و طرز تصفیه شرکت./

۱۶ – امکان ادغام با شرکت تعاونی دیگر و ضوابط آن./

ماده ۲۳ – وزارت تعاون و امور روستاها می‌تواند به دلائل زیر تقاضای ثبت شرکت تعاونی را رد کند و نظر خود را مستدلاً به شرکت اعلام دارد. درمورد شرکتهای تعاونی کارگری این وظیفه بر عهده وزارت کار و امور اجتماعی است./

۱ – عدم تطبیق اساسنامه شرکت با مقررات این قانون./

۲ – عدم تطبیق هدفهای شرکت با مقاصد و هدفهای انواع شرکتهای تعاونی مقرر در این قانون./

ماده ۲۴ – هر گاه شرکت تعاونی که درخواست ثبت آن از طرف وزارت تعاون و امور روستاها و یا وزارت کار و امور اجتماعی رد شده است به‌تصمیم مذکور اعتراض داشته باشد می‌تواند ظرف ده روز از تاریخ وصول اعلام نظر وزارت مربوط اعتراض خود را همراه با دلائل و مدارک مربوط به‌تقاضای ثبت و رونوشت اعلام نظر دائر به رد تقاضای ثبت به شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونیها ارسال دارد. نظر شورای مذکور قطعی ولازم‌الاجرا است./

ماده ۲۵ – ثبت شرکت و تغییرات در اساسنامه آن به وسیله آگهی در روزنامه رسمی کشور و در صورت لزوم در یکی از جراید و یا از طریق الصاق‌آگهی در مرکز شرکت و اماکن و معابر عمومی به اطلاع عموم می‌رسد./

تبصره – در مورد شرکت‌های تعاونی روستایی انتشار آگهی ثبت شرکت و تغییرات آن در روزنامه رسمی کشور و جرائد مورد لزوم نیست./

فصل چهارم – مجمع عمومی:/

ماده ۲۶ – مجامع عمومی با تصمیم اکثریت اعضای هیأت مدیره، یا بر اساس درخواست مقامات. یا اشخاص زیر به وسیله هیأت مدیره دعوت به‌تشکیل می‌شود:/

۱ – بازرس یا اکثریت بازرسان./

۲ – یک پنجم اعضای شرکت./

۳ – وزارت تعاون و امور روستاها./

۴ – وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکت‌های تعاونی کارگری./

تبصره – در صورت استنکاف هیأت مدیره از دعوت تشکیل مجمع عمومی وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در موردشرکت‌های تعاونی کارگری) می‌تواند مستقیماً مجمع عمومی را برای موضوع یا موضوعاتی که مورد نظر است دعوت کند./

ماده ۲۷ – دعوت مجامع عمومی با قید دستور و روز و ساعت و محل تشکیل آن باید حداقل پانزده روز قبل از تشکیل جلسه به وسیله انتشار آگهی‌در جراید محلی و یا الصاق آگهی در مراکز و معابر حوزه عمل و محل کار شرکت و یا دعوتنامه کتبی انجام گیرد./

تبصره – تجدید دعوت تشکیل مجمع عمومی نباید بیش از ۱۰ روز از تاریخ مقرر برای جلسه‌ای که تشکیل نشده است به طول انجامد./

ماده ۲۸ – جلسه مجمع عمومی را رییس هیأت مدیره و در غیاب او یکی از اعضای هیأت مدیره افتتاح می‌کند. در جلسه مجمع ابتدا برای انتخاب‌یک رییس و یک نایب رییس، یک منشی و سه نفر ناظر از میان اعضا اقدام خواهد شد./

تبصره – مجمع عمومی که طبق مفاد تبصره ماده ۲۶ این قانون دعوت و تشکیل می‌شود به وسیله مسن‌ترین عضو حاضر در جلسه افتتاح خواهدشد./

ماده ۲۹ – صورت جلسات مجامع عمومی و تصمیمات متخذ در آن توسط منشی مجمع در دفتر مخصوصی ثبت می‌شود و به امضای رییس ومنشی مجمع و نظار خواهد رسید و رونوشت آن به وسیله رییس مجمع به هیأت مدیره ابلاغ می‌گردد./

تبصره – صورت جلسات مجامع عمومی به عنوان اسناد شرکت باید همواره عیناً در شرکت محفوظ بماند./

ماده ۳۰ – هر یک از اعضا می‌تواند منتها ظرف پنج روز قبل از تشکیل مجمع عمومی موضوع دیگری را غیر از موضوعاتی که در دعوتنامه تشکیل‌مجمع قید شده است برای طرح در همان مجمع توسط مقامی که مجمع عمومی را دعوت کرده است پیشنهاد کند. مقام دعوت‌کننده مجمع مکلف است‌پیشنهاد مربوط را در مجمع طرح کند تا در صورت تصویب در دستور قرار گیرد در غیر این صورت پیشنهاد طرح موضوع جدید در جلسات مجمع ازطرف هر یک از اعضا موکول است به موافقت رییس مجمع و تصویب اکثریت اعضا حاضر در جلسه و در هر دو مورد اتخاذ تصمیم درباره موضوع یاموضوعاتی که علاوه بر دستور جلسه آگهی شده به مجمع پیشنهاد می‌شود به جلسه بعدی که حداکثر ۲۵ روز بعد تشکیل می‌گردد موکول خواهد شد./

ماده ۳۱ – مجمع عمومی شرکت تعاونی به سه صورت زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – مجمع عمومی مؤسس موضوع فصل سوم این قانون./

۲ – مجمع عمومی عادی./

۳ – مجمع عمومی فوق‌العاده./

ماده ۳۲ – مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک بار ظرف شش ماه پس از پایان سال مالی شرکت تشکیل می‌شود و در موارد مقتضی می‌توان درهر موقع از سال مجمع عمومی عادی را به طور فوق‌العاده تشکیل داد./

ماده ۳۳ – وظایف مجمع عمومی عادی به شرح زیر است:/

۱ – انتخاب هیأت مدیره و بازرس یا بازرسان و یا تغییر هر یک از آنها./

۲ – رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت پس از استماع گزارش هیأت مدیره و بازرسان./

۳ – اخذ تصمیم درباره گزارشها و پیشنهادهای حسابرسان بر اساس نتایج حسابرسی شرکت./

۴ – تعیین خط مشی و برنامه‌های شرکت و تصویب بودجه و تعیین ضوابط و معیارهای لازم برای حقوق و دستمزد و میزان تضمین ابوابجمعی‌مدیر عامل و کارکنان شرکت (بنا به پیشنهاد هیأت مدیره)./

۵ – اخذ تصمیم نسبت به ذخایر و پرداخت سود سهام و مازاد درآمد و تقسیم آن طبق اساسنامه./

۶ – اتخاذ تصمیم درباره پیشنهادهای هیأت مدیره در مورد اعتبارات درخواستی و یا سرمایه‌گذاریهای شرکت./

۷ – تصویب آیین‌نامه‌های معاملات و سایر آیین‌نامه‌های داخلی شرکت./

۸ – اتخاذ تصمیم درباره شکایت عضوی که اخراج شده و یا کسی که درخواست عضویت او از طرف هیأت مدیره پذیرفته نشده است یا ارجاع امربه هیأتی مرکب از پنج نفر از اعضا مجمع عمومی، تصمیم متخذه از طرف مجمع عمومی یا هیأت پنج نفری قطعی است./

تبصره – عضو اخراج شده حق دارد اعتراض خود را کتباً به وسیله بازرس یا بازرسان و یا در غیاب آنها از طریق نماینده وزارت تعاون و اموروستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) اعلام دارد تا در نخستین مجمع عمومی مطرح گردد و در این صورت‌می‌تواند برای دادن توضیحات لازم بدون داشتن حق رأی در مجمع شرکت نماید./

۹ – تصویب تغییرات سرمایه در دوره مالی قبل همچنین تعیین مبلغی که بابت باز پرداخت سهام اعضای سابق در دوره مالی بعد باید پرداخت‌شود./

۱۰ – اتخاذ تصمیم درباره عضویت شرکت در شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی و میزان سهام یا حق عضویت سالانه پرداختی به اتحادیه طبق موازین‌این قانون./

۱۱ – رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره سایر اموری که به مجمع پیشنهاد می‌شود و منطبق با اساسنامه شرکت باشد./

ماده ۳۴ – مجمع عمومی عادی با حضور حداقل نصف به علاوه یک اعضا یا وکلای آنها رسمیت پیدا می‌کند و در صورت به دست نیامدن حدنصاب مذکور مجمع عمومی باید با رعایت مفاد تبصره ماده ۲۷ حداکثر برای ۱۵ روز بعد با همان دستور جلسه قبلی تجدید دعوت شود./

جلسه دوم با عده حاضر که نباید از هفت نفر کمتر باشد رسمیت خواهد یافت./

در صورت عدم تشکیل جلسه دوم هر ذیحق می‌تواند برای رسیدگی به موضوع و یا انحلال شرکت به وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار وامور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) مراجعه نماید./

ماده ۳۵ – تصمیمات مجمع عمومی عادی با اکثریت اعضا حاضر در مجمع اتخاذ می‌شود./

تبصره – در صورتی که در جلسه مجمع عمومی مذاکرات به اخذ تصمیم منتهی نشود جلسه به عنوان تنفس تعطیل می‌گردد و جلسه بعدی که‌منحصراً برای تعقیب مذاکرات و اتخاذ تصمیم درباره دستور جلسه قبلی تشکیل می‌شود نباید از جلسه اول بیش از ۴۸ ساعت به طول انجامد./

ماده ۳۶ – مجمع عمومی فوق‌العاده برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به موارد زیر تشکیل می‌شود:/

۱ –تغییر مواد اساسنامه./

۲ – ادغام با شرکت دیگر./

۳ – انحلال شرکت./

ماده ۳۷ – مجمع عمومی فوق‌العاده با حضور حداقل سه چهارم اعضای شرکت و یا وکلای آنان رسمیت پیدا می‌کند. در صورت عدم حصول این‌حد نصاب با رعایت ماده ۳۴ آگهی دعوت مجمع با ذکر دستور و تاریخ تشکیل جلسه و نتیجه جلسه

قبل منتشر می‌شود./

این جلسه با حضور حداقل نصف به علاوه یک اعضا یا وکلای آنان رسمیت پیدا می‌کند و در صورت عدم حصول حد نصاب، مجمع برای بار سوم باهمان ترتیب دعوت می‌شود. جلسه سوم مجمع با حضور اعضای حاضر که نباید از هفت نفر کمتر باشد رسمیت پیدا می‌کند. در صورت عدم تشکیل‌جلسه سوم هر ذیحقی می‌تواند برای رسیدگی به موضوع و انحلال شرکت به وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در موردشرکتهای تعاونی کارگری) مراجعه نماید./

تبصره – تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده با اکثریت سه چهارم اعضای حاضر در جلسه مجمع اتخاذ می‌گردد./

ماده ۳۸ – ملاک تشخیص تعداد اعضای حاضر در جلسات مجامع عمومی ورقه حضور و غیابی است که حاضران در بدو ورود اصالتا و یا وکالت‌موضوع ماده ۸ این قانون آن را امضا می‌کنند./

فصل پنجم – هیأت مدیره/

ماده ۳۹ – اداره امور شرکت طبق اساسنامه بر عهده هیأت مدیره‌ای مرکب از حداقل سه نفر به عنوان عضو اصلی و حداقل یک نفر به عنوان عضوعلی‌البدل خواهد بود که در مجمع عمومی عادی از میان اعضای شرکت با رأی مخفی و برای حداکثر مدت سه سال انتخاب می‌شوند. تجدید انتخاب‌هر یک از اعضای هیأت مدیره بلامانع است./

تبصره ۱ – در صورت استعفا – فوت – ترک عضویت و یا ممنوعیت قانونی که مانع از انجام وظیفه هر یک از اعضا اصلی بشود یکی از اعضاعلی‌البدل برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیأت مدیره دعوت می‌شود./

تبصره ۲ – در صورت استعفای دسته‌جمعی هیأت مدیره مجمع عمومی به تقاضای هر یک از اعضای مستعفی و یا اعضای علی‌البدل و یا بازرس یابازرسان یا یک پنجم اعضای شرکت یا وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) برای انتخاب‌هیأت مدیره جدید دعوت می‌شود./

تبصره ۳ – در صورتی که به علل استعفا – فوت و یا ممنوعیت قانونی، هیأت مدیره از اکثریت مقرر در اساسنامه برای اداره امور شرکت خارج گرددمجمع عمومی دعوت خواهد شد تا نسبت به تکمیل اعضای هیأت مدیره اقدام کند./

تبصره ۴ – در فاصله مدت لازم برای انتخاب و تکمیل اعضای هیأت مدیره برای اداره امور جاری شرکت با نظر وزارت تعاون و امور روستاها (یاوزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) برای جانشینی اشخاصی که به یکی از علل فوق در هیأت مدیره شرکت نمی‌کنند از میان‌اعضای شرکت تعداد لازم موقتا انتخاب خواهد شد./

مسئولیت اعضای هیأت مدیره که بدین نحو موقتاً انتخاب می‌شوند عیناً همان مسئولیتهایی است که برای هیأت مدیره در این فصل پیش‌بینی شده‌است./

ماده ۴۰ – هیأت مدیره از بین خود یک رییس و یک نایب رییس و یک منشی انتخاب خواهد کرد./

تبصره – تصمیمات هیأت مدیره در دفتری به نام دفتر صورت جلسات هیأت مدیره ثبت می‌گردد و به امضای اعضای هیأت مدیره حاضر در هرجلسه می‌رسد./

ماده ۴۱ – تصمیمات هیأت مدیره در جلساتی که با اکثریت اعضای هیأت مدیره به دعوت رییس یا نایب رییس یا مدیر عامل تشکیل می‌گردد اتخاذمی‌شود./

برای اتخاذ تصمیم، رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه ضروری است./

ماده ۴۲ – خدمات هیأت مدیره در شرکت افتخاری و بلاعوض است./

ماده ۴۳ – نخستین هیأت مدیره شرکت موظف است ظرف یک ماه از تاریخ جلسه مجمع مؤسس برای ثبت شرکت در مراجع ذیصلاحیت اقدام‌قانونی به عمل آورد./

ماده ۴۴ – استخدام و اخراج کارکنان شرکت بر اساس مقرراتی است که از طرف مجمع عمومی تصویب می‌شود و اخذ تضمین از مدیر عامل و سایرکارکنان شرکت بر اساس مصوبات مجمع عمومی همچنین قبول درخواست عضویت و اخذ تصمیم نسبت به انتقال سهام اعضا به یکدیگر و اخراج‌عضو طبق مقررات این قانون و نظارت بر مخارج جاری و رسیدگی به حسابهای شرکت و تسلیم به موقع گزارش و ترازنامه سالانه شرکت به بازرسان ومجمع عمومی و تعیین نماینده برای حضور در جلسات مجامع عمومی شرکتها و اتحادیه‌هایی که شرکت در آن عضویت دارد از اختیارات هیأت مدیره‌است./

تبصره – هیأت مدیره حق اخراج عضوی را که به هر عنوان از جانب مجمع عمومی وظیفه یا مأموریتی به وی محول شده است ندارد و اتخاذتصمیم در اینگونه موارد با مجمع عمومی عادی شرکت است./

ماده ۴۵ – هیأت مدیره می‌تواند برای انجام امور شرکت فرد واجد صلاحیتی را از بین اعضای شرکت (غیر از اعضای هیأت مدیره و بازرسان) و یا ازخارج به صورت موظف و به عنوان مدیر عامل منصوب کند که زیر نظر مستقیم آن هیأت طبق اساسنامه شرکت و در حدود مصوبات مجمع عمومی‌انجام وظیفه نماید./

وظایف مدیر عامل طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب مجمع عمومی خواهد رسید./

ماده ۴۶ – هیأت مدیره نماینده قانونی شرکت است و می‌تواند مستقیماً و یا با وکالت با حق توکیل این نمایندگی را در دادگاه‌ها و مراجع قانونی وسایر سازمانها اعمال کند./

مسئولیت هیأت مدیره در مقابل شرکت مسئولیت وکیل در مقابل موکل است./

ماده ۴۷ – کلیه قراردادها و اسناد تعهدآور شرکت به استثنای مواردی که هیأت مدیره به منظور اداره امور جاری شرکت ترتیب خاصی داده باشد پس‌از تصویب هیأت مدیره با دو امضای مجاز شرکت معتبر خواهد بود./

ماده ۴۸ – هیأت مدیره وظایف خود را به صورت جمعی انجام می‌دهد و هیچیک از اعضای هیأت مدیره حق ندارد از اختیارات هیأت منفرداستفاده کند مگر در موارد خاص با داشتن وکالت یا نمایندگی از طرف هیأت مدیره./

ماده ۴۹ – اعضای هیأت مدیره مشترکاً مسئول جبران هر گونه زیانی هستند که در نتیجه اعمال آنان و یا عدم رعایت این قانون به شرکت وارد شود./

ماده ۵۰ – پس از انقضای مدت مأموریت هیأت مدیره در صورتی که انتخاب هیأت مدیره جدید انجام نشده باشد هیأت مدیره سابق تا انتخاب وقبولی هیأت مدیره جدید کماکان وظایف محوله را انجام داده و مسئولیت اداره امور شرکت را بر عهده خواهند داشت./

ماده ۵۱ – هیچیک از اعضای هیأت مدیره یا بازرسان و یا مدیر عامل یک شرکت تعاونی نمی‌تواند عضویت هیأت مدیره یا مدیریت عامل و یاسمت یک بازرس شرکت تعاونی دیگری از همان نوع را قبول کند./

ماده ۵۲ – انتخاب اتباع بیگانه به سمت عضو هیأت مدیره یا مدیر عامل یا بازرس شرکت تعاونی در حدود مقررات جاری کشور بلامانع خواهد بود./

ماده ۵۳ – محجور یا ورشکسته به تقصیر و کسی که به علت ارتکاب به جنایت یا یکی از جنحه‌های مؤثر سابقه محکومیت دارد نمی‌تواند سمت‌عضویت در هیأت مدیره و بازرس و مدیر عامل شرکت را داشته باشد./

فصل ششم – بازرسان:/

ماده ۵۴ – مجمع عمومی شرکت تعاونی بازرس یا بازرسانی را از میان اعضای شرکت برای مدت یک سال مالی انتخاب می‌کند تجدید انتخاب‌بازرس یا بازرسان قبلی بلامانع است./

ماده ۵۵ – وظایف بازرس به شرح زیر است:/

۱ – نظارت بر انطباق نحوه اداره امور شرکت با مقررات اساسنامه و آیین‌نامه‌های مصوب و تصمیمات مجامع عمومی، برای این منظور بازرسان‌می‌توانند هر موقع که مقتضی بدانند به نحوی که به عملیات جاری شرکت لطمه وارد نشود کلیه حسابها و دفاتر و اسناد و مدارک مالی و دارایی نقدی وبرگهای بهادار و موجودی کالا و غیره را رسیدگی کنند./

۲ – اعلام کتبی تخلفات و بی‌ترتیبیهای احتمالی موجود در نحوه اداره امور شرکت به هیأت مدیره و تقاضای رفع نقیصه./

۳ – رسیدگی به حسابهای شرکت حداقل سالی دو بار و مخصوصاً رسیدگی به صورت حسابها و ترازنامه سالانه و اعلام نظر خود تا ۲۰ روز قبل ازجلسه مجمع عمومی سالانه./

۴ – دعوت مجمع عمومی بر اساس ماده ۲۶ و ماده ۵۸ این قانون در صورت لزوم./

۵ – نظارت در اجرای تذکرات و پیشنهادهای وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) وحسابرسانی که از شرکت حسابرسی کرده‌اند و تقدیم گزارش لازم در این باره به مجمع عمومی./

تبصره – بازرسان حق دخالت مستقیم در امور شرکت ندارند و می‌توانند بدون حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت کنند و نظرات خود رانسبت به مسائل جاری شرکت اظهار دارند، این نظرات باید در صورت جلسه هیأت مدیره با امضا آنها درج شود./

ماده ۵۶ – با خاتمه مدت مأموریت بازرسان تا زمانی که بازرسان جدید انتخاب نشده‌اند بازرسان قبلی کماکان مسئولیت انجام وظایف محوله را برعهده خواهند داشت./

ماده ۵۷ – بازرسان برای انجام وظیفه خود حق دریافت هیچگونه وجهی اعم از حقوق و دستمزد و یا پاداش ندارند./

ماده ۵۸ – در صورتی که هر یک از بازرسان ضمن انجام وظایف خود تشخیص دهد که هیأت مدیره در انجام وظایف خود مرتکب تخلفاتی شده‌است و عملیات آنها مخالف اساسنامه و تصمیمات مجمع عمومی و مقررات آیین‌نامه‌های مصوب می‌باشد باید مجمع عمومی را برای رسیدگی به‌موضوعات مورد نظر و اتخاذ تصمیم لازم دعوت نماید./

ماده ۵۹ – انعقاد قرارداد شرکت با هر یک از اعضا هیأت مدیره یا بازرسان تابع مقررات و ضوابطی خواهد بود که باید به تصویب شورای عالی‌هماهنگی تعاونی‌های کشور برسد./

فصل هفتم – اتحادیه‌های تعاونی:/

ماده ۶۰ – اتحادیه تعاونی بر اساس مقررات پیش‌بینی شده در این فصل و ضوابط مربوط به تشکیل شرکتهای تعاونی از عضویت شرکتهای تعاونی یااتحادیه‌های تعاونی با یکدیگر تشکیل می‌شود./

ماده ۶۱ – اتحادیه تعاونی به سه منظور زیر تشکیل می‌شود:/

اول – اتحادیه تعاونی برای پیشرفت اداره امور و حفظ و حمایت تعاونیهای عضو و ایجاد هماهنگی و توسعه تعلیمات و حسابرسی آنها که به‌تدریج تشکیل می‌شوند./

تبصره ۱ – این نوع اتحادیه‌ها به دو شکل منطقه‌ای و مرکزی تشکیل می‌شود:/

الف – اتحادیه منطقه‌ای برای هر یک از رشته‌های تعاونی مذکور در فصل دوم این قانون با نام اتحادیه تعاونی نظارت و هماهنگی تعاونیهای رشته‌مربوط در منطقه./

ب – اتحادیه مرکزی تعاونیهای رشته مورد نظر./

تبصره ۲ – اتحادیه‌های تعاونی نظارت و هماهنگی منطقه‌ای و یا اتحادیه‌های مرکزی مذکور در این بند مجاز به انجام فعالیتهای تجاری و اعتباری‌برای شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی عضو نیستند مگر در حدود انجام وظایف مندرج در این قانون./

تبصره ۳ – غیر از مبلغی که از طرف شرکت‌های تعاونی عضو برای عضویت در اتحادیه‌های تعاونی نظارت و هماهنگی (اتحادیه منطقه‌ای) و یااتحادیه‌های تعاونی منطقه‌ای برای عضویت در اتحادیه مرکزی به عنوان سرمایه باید پرداخت شود خدمات اتحادیه برای واحدهای عضو در قبال حق‌عضویت سالانه‌ای انجام می‌گیرد که میزان آن برای هر واحد عضو به تناسب تعداد اعضا و یا درصدی از درآمد سالانه آن در اساسنامه اتحادیه تعیین‌می‌شود./

دوم – اتحادیه تعاونی برای انجام امور اقتصادی و توسعه معاملات و عملیات بازرگانی شرکتهای تعاونی و یا اتحادیه‌های عضو – حوزه عمل این‌نوع اتحادیه‌ها در هر مورد تبعیت از مصالح اقتصادی و بازرگانی واحدهای عضو و تایید وزارت تعاون و امور روستاها تعیین می‌شود./

در این نوع اتحادیه‌های تعاونی باید جمله‌ای که معرف نوع کار و عملیات اتحادیه باشد به نام آن اضافه شود و حداقل تعداد عضو مذکور در تبصره ماده۲ این قانون در آن رعایت نمی‌گردد./

سوم – اتحادیه تعاونی اعتباری که به تدریج برای انجام خدمات اعتباری مورد نیاز واحدهای عضو با تأیید وزارت تعاون و امور روستاها و موافقت‌شورای پول و اعتبار به صورت منطقه‌ای و بر اساس مقررات فصل هشتم این قانون تشکیل می‌شود./

تبصره – در اتحادیه‌های تعاونی اعتباری مازاد درآمد سالانه (موضوع ماده ۱۴) عیناً به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم منتقل می‌شود./

ماده ۶۲ – وظایف اتحادیه‌های نظارت و هماهنگی به شرح زیر است:/

۱ – کمک به پیشرفت امور شرکتها و اتحادیه‌های عضو از طریق:/

الف – فراهم کردن وسائل توسعه تعلیمات و ترویج تعاونی و آموزش حرفه‌ای و جمع‌آوری اطلاعات مورد لزوم در این زمینه و انجام تبلیغات وانتشارات لازم./

ب – راهنمایی و کمک به شرکتها و اتحادیه‌های عضو در امور اداری و سازمانی و مدیریت امور فنی و انجام خدمات مختلف از قبیل چاپ و تهیه‌دفاتر و اوراق و فرمهای چاپی مشترک./

۲ – نظارت بر فعالیت شرکتها و اتحادیه‌های عضو به منظور اطمینان از اجرای مقررات این قانون و مواد اساسنامه و مصوبات مجامع عمومی./

۳ – ایجاد هماهنگی و همکاری بین شرکتها و اتحادیه‌های عضو./

۴ – داوری و رفع اختلاف بین واحدهای تعاونی عضو در صورتی که در اساسنامه آنها پیش‌بینی لازم شده باشد./

۵ – حسابرسی شرکتها و اتحادیه‌های عضو در صورتی که وزارت تعاون و امور روستاها صلاحیت اتحادیه را برای این کار تشخیص دهد./

۶ – شرکت در شوراها و کمیسیونهای مقرر در این قانون./

۷ – دفاع از منافع شرکتها و اتحادیه‌های عضو در روابط آنها با سازمان و مؤسسات دولتی و عمومی و سایر رشته‌های تعاونی مصرح در این قانون./

۸ – ایجاد و بسط همکاری با سایر تعاونیهای کشور./

۹ – ایجاد روابط با مؤسسات جهانی تعاون و اتحادیه‌های تعاونی سایر کشورها./

تبصره – تا زمانی که اتحادیه‌های نظارت و هماهنگی مناطق و یا اتحادیه‌های مرکزی تشکیل نشده است وزارت تعاون و امور روستاها (با وزارت‌کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) وظایف این اتحادیه‌ها را انجام خواهد داد./

ماده ۶۳ – پس از تشکیل اتحادیه‌های نظارت و هماهنگی در هر منطقه شرط استفاده از عنوان و مزایا و معافیتهای تعاونی شرکتها و اتحادیه‌های‌تعاونی در رشته‌ای که اتحادیه نظارت و هماهنگی آن تشکیل شده است قبول عضویت آن اتحادیه خواهد بود./

ماده ۶۴ – اعمال حق رأی شرکت‌های عضو در مجامع اتحادیه‌های مصرح در این قانون به شرح زیر است:/

۱ – در اتحادیه تعاونی نظارت و هماهنگی هر شرکت یا اتحادیه عضو یک رأی./

۲ – در اتحادیه تعاونی که به منظور تأمین هدف‌های اقتصادی و یا اعتباری تشکیل می‌شود هر شرکت به تعداد اعضا و یا ترکیبی از تعداد اعضا وحجم معاملات خود با اتحادیه./

ماده ۶۵ – تا زمانی که اتحادیه‌های تعاونی نظارت و هماهنگی مناطق مختلف قدرت مالی و وسائل و تجهیزات کافی ندارند وزارت تعاون و امورروستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) موجبات تسهیل عملیات و فعالیت آنها را فراهم خواهد کرد./

فصل هشتم – اعتبارات تعاونی./

ماده ۶۶ – وزارت تعاون و امور روستاها به تدریج با توسعه شرکتهای تعاونی مصرف‌کنندگان اعتبار – صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی – صیادان واتحادیه‌های تعاونی بازرگانی آنها همچنین پیشرفت عملیات شرکت‌های تعاونی روستایی و کشاورزی در هر منطقه تعاونی اقدامات لازم را برای تشویق‌و کمک به تشکیل اتحادیه تعاونی اعتباری همان منطقه برای هر یک از انواع شرکت‌های مذکور و اتحادیه‌های تعاونی بازرگانی آنها فراهم خواهد کرد.در مورد شرکتهای تعاونی کارگری وظایف مقرر در این ماده را وزارت کار و امور اجتماعی انجام خواهد داد./

ماده ۶۷ – با تشکیل اتحادیه تعاونی اعتباری کشاورزی و روستایی در هر منطقه تعاونی سهام اتحادیه‌های تعاونی کشاورزی و روستایی منطقه دربانک تعاونی کشاورزی ایران به عنوان قسمتی از سرمایه آنها به حساب اتحادیه تعاونی اعتباری کشاورزی و روستایی منطقه در بانک مذکور منتقل‌می‌شود و از آن پس اتحادیه تعاونی اعتباری کشاورزی و روستایی منطقه به جای اتحادیه‌های تعاونی کشاورزی و روستایی همان منطقه صاحب سهم‌در بانک تعاون کشاورزی ایران خواهد بود./

ماده ۶۸ – اتحادیه‌های تعاونی اعتباری به تبعیت از مقررات و ضوابطی که وسیله بانک تعاون کشاورزی ایران تهیه می‌شود مجاز به انجام عملیات‌اعتباری برای پیشرفت معاملات و توسعه عملیات اقتصادی و بازرگانی شرکتها و اتحادیه‌های عضو خواهند بود و می‌توانند به نمایندگی بانک تعاون‌کشاورزی ایران فقط برای شرکت‌های صاحب سهم و اتحادیه‌های تعاونی عضو خود در منطقه حسابهای سپرده باز کنند. در مورد اتحادیه‌های تعاونی‌اعتباری کارگری قبول پس‌انداز و سپرده به نمایندگی بانک رفاه کارگران مجاز خواهد بود و این قبیل اتحادیه‌ها برای انجام عملیات اعتباری به تبعیت ازمقررات و ضوابطی که وسیله بانک رفاه کارگران تعیین خواهد شد اقدام خواهد کرد./

ماده ۶۹ – مادام که اتحادیه تعاونی اعتباری برای هر یک از انواع شرکتهای تعاونی مصرف‌کنندگان – اعتبار – صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی وصیادان و اتحادیه‌های تعاونی بازرگانی آنها در یک منطقه تشکیل نشده باشد این نوع شرکتها و اتحادیه‌های بازرگانی آنها در منطقه می‌توانند برای‌استفاده از اعتبارات مورد لزوم به منظور توسعه معاملات و عملیات بازرگانی خود با توجه به امکان بانک تعاون کشاورزی ایران و به میزان اعتباراتی که‌همه‌ساله به وسیله مجمع عمومی این بانک برای انجام اینگونه معاملات در سراسر کشور اختصاص داده می‌شود با تصویب نماینده وزارت تعاون وامور روستاها (در مورد هر درخواست اعتبار) از اعتبارات آن بانک استفاده کنند. نسبت به تأمین اعتبارات مورد نیاز شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی‌کارگری بانک رفاه کارگران در حدود امکان اقدام لازم خواهد کرد./

تبصره – با تشکیل اتحادیه‌های تعاونی اعتباری از شرکتها و اتحادیه‌های مذکور در این ماده، اعتبارات بانک تعاون کشاورزی ایران برای توسعه امورو پیشرفت معاملات و عملیات بازرگانی آنها منحصراً از طریق اتحادیه‌های تعاونی اعتباری مربوط اعطا خواهد شد./

ماده ۷۰ – کلیه عملیات بانکی اتحادیه‌های تعاونی و یا شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی که از بانک تعاون کشاورزی ایران اعتبار می‌گیرند از قبیل افتتاح‌حسابهای بانکی و نقل و انتقال وجوه و غیره به وسیله شعبه‌ها و یا نمایندگیهای بانک تعاون کشاورزی ایران انجام خواهد شد./

ماده ۷۱ – شرکتهای تعاونی مکلفند به منظور استقراض با تساوی شرایط اعتباری در مرحله اول از مؤسسات اعتباری و بانکی موجود احتیاجات‌خود را تحصیل نمایند و چنانچه نتوانند از اینگونه مؤسسات احتیاجات خود را تأمین نمایند می‌توانند با تأیید نماینده وزارت تعاون و امور روستاها (یانماینده وزارت کار و امور اجتماعی در مورد تعاونیهای کارگری) از سایر منابع استقراض نمایند./

ماده ۷۲ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی که به اعطای اعتبارات مبادرت می‌ورزند مکلفند هر شش ماه یک بار اطلاعاتی

درباره کمیت و کیفیت‌اعتبارات خود بر اساس صورتی که وزارت تعاون و امور روستاها تهیه خواهد نمود در اختیار آن وزارتخانه قرار دهند و در مورد تعاونیهای کارگری‌صورت مزبور برای وزارت کار و امور اجتماعی ارسال خواهد شد./

فصل نهم – شرکتهای تعاونی کشاورزی و روستایی/

ماده ۷۳ – شرکت تعاونی کشاورزی با مشارکت کشاورزان – باغداران – دامداران – دامپروران – پرورش‌دهندگان کرم ابریشم – زنبور عسل – ماهی– و روستائیان شاغل در صنایع محلی و روستایی و یا کارگران کشاورزی برای مقاصد زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – قبول پس‌انداز و سپرده اعضا به نمایندگی بانک تعاون کشاورزی ایران./

۲ – خرید و تهیه مواد و وسائل مورد احتیاج مصرف شخصی و خانوادگی یا حرفه‌ای اعضا همچنین تهیه وسائل و علوفه دامها و خوراک طیور ووسائل دیگری از این قبیل./

۳ – انجام عملیات جمع‌آوری – نگاهداری – تبدیل – طبقه‌بندی و بسته‌بندی، حمل و نقل و یا فروش محصول اعضا./

۴ – انجام خدمات به منظور بهبود امور حرفه‌ای و یا زندگی اعضا مانند تهیه ماشین آلات کشاورزی و استفاده مشترک از آنها – تهیه وسایل حمل‌و نقل برای استفاده اعضا و تهیه مسکن – تأمین و توزیع آب مشروب و آب برای مصارف زراعی اعضا با رعایت قانون ملی شدن منابع آب، پیش‌بینی‌وسائل بهداشتی و بهداری و آموزشی به منظور استفاده جمعی و مشترک، توزیع نیروی برق – ایجاد شبکه تلفن – تلقیح مصنوعی دامها و مبارزه باامراض و آفات نباتی و حیوانی./

۵ – بهره‌برداری جمعی و مشترک از اراضی ملکی و یا استیجاری./

۶ – تأمین اعتبارات و وامهای مورد نیاز اعضا./

ماده ۷۴ – شرکتهای تعاونی روستایی با مشارکت زارعینی که به موجب قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب زمین شده یا بشوند برای مقاصدمندرج در بندهای ماده ۷۳ تشکیل می‌شوند./

ماده ۷۵ – شرکتهای تعاونی کشاورزی و یا روستایی که از جمله مقاصد آنها رفع حوائج اعتباری اعضا است می‌توانند با کسب اجازه از وزارت‌تعاون و امور روستاها به نمایندگی بانک تعاون کشاورزی ایران حسابهای سپرده برای اعضا باز کنند./

ماده ۷۶ – در شرکتهای تعاونی کشاورزی و یا روستایی که مجاز به انجام عملیات اعتباری باشند مازاد درآمد حاصل از معاملات اعتباری عینا به‌حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت منتقل می‌شود./

ماده ۷۷ – در اساسنامه اتحادیه‌های تعاونی کشاورزی یا روستایی که تا قبل از تصویب این قانون تشکیل شده‌اند و یا در آینده تشکیل می‌شوند برای‌نظارت، همچنین پرداخت اعتبار به شرکتهای عضو خود با تشخیص وزارت تعاون و امور روستاها به تدریج تغییرات متناسب با این قانون داده خواهدشد./

فصل دهم – شرکتهای تعاونی صیادان:/

ماده ۷۸ – شرکت تعاونی صیادان شرکتی است که با عضویت صیادان ماهی و سایر آبزیان برای تمام و یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – تدارک خدمات جمعی برای اعضای شرکت از قبیل ساخت و تعمیر قایق‌ها و تهیه وسائل و ادوات صید./

۲ – صید ماهی و سایر آبزیان پس از کسب پروانه صید./

۳ – تأسیس فروشگاه./

۴ – پرداخت مساعده به صیادان./

۵ – تهیه وسائل و تأمین نیازمندیهای حرفه‌ای و خانوادگی صیادان./

تبصره – شرکتهای تعاونی که به وسیله صیادان شرکتهای سهامی شیلات ایران و شیلات جنوب ایران تشکیل شده یا می‌شود تحت نظارت وسرپرستی شرکت‌های مذکور در فوق خواهند بود و در صورتی که شرکتهای نامبرده در این مورد احتیاج به کمک وزارت تعاون و امور روستاها داشته‌باشند مراتب را به آن وزارت اعلام خواهند کرد./

فصل یازدهم – شرکت‌های تعاونی مصرف‌کنندگان:/

ماده ۷۹ – شرکت تعاونی مصرف‌کنندگان برای تهیه انواع کالاهای مصرفی به منظور تأمین نیازمندیهای اعضا و خانواده‌های آنان همچنین برای‌انجام تمام یا قسمتی از خدمات زیر و امثال آن تشکیل می‌شود:/

۱ – تهیه آب مشروب./

۲ – تأمین وسائل توزیع گاز./

۳ – تأمین وسائل توزیع برق./

۴ – خدمات بهداشتی و درمانی./

۵ – تدارک وسائل حمل و نقل./

۶ – ایجاد باشگاه‌ها و رستورانها./

۷ – تأسیس انواع آموزشگاه‌ها./

ماده ۸۰ – در اساسنامه شرکت می‌توان پیش‌بینی کرد که معادل نصف مازاد برگشتی حاصل از معاملات با غیر عضو در صورت تقاضای او برای‌خرید سهام شرکت با داشتن شرایط عضویت برای این منظور اختصاص یابد که در این صورت بقیه مازاد برگشتی طبق مقررات این قانون به حساب‌ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم منتقل می‌شود./

فصل دوازدهم – شرکتهای تعاونی مسکن:/

ماده ۸۱ – شرکت تعاونی مسکن برای تمام یا قسمتی از امور مندرج زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – تهیه زمین و تقسیم آن به منظور ساختمان خانه‌های مسکونی و فروش آن به اعضا نقداً و یا با اقساط همچنین ایجاد تأسیسات عمومی مورداستفاده مشترک اعضا./

۲ – ساختمان طبقات مسکونی و فروش آپارتمان‌ها به اعضا نقداً و یا با اقساط./

۳ – خرید واحدهای مسکونی و فروش آن به اعضا نقداً و یا با اقساط./

۴ – واگذاری واحدهای مسکونی ملکی شرکت به صورت اجاره به اعضا./

۵ – انجام خدمات نقشه‌کشی – مهندسی و معماری برای اعضا و نظارت در ساختمانهای متعلق به آنها./

۶ – انجام تعمیرات ساختمانهای ملکی اعضا و یا اقدامات مربوط به لوله‌کشی و کابل و سیم‌کشی و ایجاد دستگاه‌های تهویه و حرارت مرکزی./

۷ – نگاهداری و اداره ساختمان‌ها و تأسیسات و انجام خدمات عمومی مربوط./

ماده ۸۲ – منابع مالی و اعتباری شرکتهای تعاونی مسکن عبارتند از:/

۱ – سرمایه و ذخایر شرکت./

۲ – پس‌انداز اعضا برای تهیه مسکن./

۳ – اعتبارات بخش دولتی شامل: قسمتی از اعتبارات بانک رهنی ایران در حدود برنامه‌های مصوب سالانه آن بانک و اعتباراتی که بدین منظوربانک مرکزی ایران می‌تواند در اختیار آن بانک قرار دهد و اعتبارات از محل برنامه‌های عمرانی از طریق بانک رهنی ایران./

۴ – سایر منابع اعتباری که به وسیله اشخاص و مؤسسات در اختیار این نوع شرکتها گذاشته می‌شود./

۵ – در مورد شرکت‌های تعاونی کارگری مسکن علاوه بر منابع مالی و اعتباری مذکور در این ماده بانک رفاه کارگران نیز منابع مالی و اعتباری لازم‌را برای این شرکتها تأمین می‌نماید./

تبصره – اعتبارات مذکور در بندهای ۴ و ۵ با تسهیلات لازم در نرخ بهره و شرایط پرداخت وامها، تا هشتاد درصد هزینه طرح‌های ساختمانی‌شرکتهای تعاونی مسکن به متقاضی اعتبار اعطا می‌شود./

ماده ۸۳ – در شرکت تعاونی مسکن انجام معاملات و ساختمان و تمام اقداماتی که در اساسنامه پیش‌بینی شده است برای غیر عضو ممنوع است./

فصل سیزدهم – شرکتهای تعاونی اعتبار/

ماده ۸۴ – شرکت تعاونی اعتبار بین افراد گروه‌های شغلی مختلف طبق مقررات آیین‌نامه‌ای که وسیله وزارت تعاون و امور روستاها (با وزارت کار وامور اجتماعی در مورد تعاونیهای کارگری) تهیه خواهد شد و به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید برای مقاصد زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – باز کردن حساب سپرده‌های مختلف منحصراً برای اعضا شرکت./

۲ – پرداخت وام با دریافت بهره به اعضای شرکت./

۳ – انجام سایر خدمات اعتباری برای اعضا در حدود امکانات./

ماده ۸۵ – در شرکت تعاونی اعتبار مازاد برگشتی عیناً به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم شرکت منتقل می‌گردد./

ماده ۸۶ – شرکت تعاونی اعتبار مجاز به انجام عملیات اعتباری برای غیر عضو نیست./

فصل چهاردهم – شرکتهای تعاونی آموزشگاه‌ها/

ماده ۸۷ – شرکت تعاونی آموزشگاه‌ها شرکتی است که با عضویت دانش‌آموزان یا دانشجویان مراکز آموزشی به منظور آموزش عملی مقررات‌شرکت‌های تعاونی و تعمیم اصول تعاون برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – تشویق اعضا به پس‌انداز./

۲ – ایجاد فروشگاه و تهیه وسائل تحصیلی و مصرفی اعضا./

۳ – ایجاد رستوران و کافه برای استفاده از اعضا./

۴ – تدارک وسائط نقلیه برای ایاب و ذهاب اعضا./

۵ – تأسیس باشگاه و تهیه وسائل تفریحات سالم برای استفاده اعضا./

۶ – تدارک وسائل بهداشتی و درمانی اعضا./

۷ – خرید مصنوعات و کارهای دستی اعضا از طرف شرکت و فروش آن./

ماده ۸۸ – شرکتهای تعاونی آموزشگاه‌هایی که سن دانش‌آموزان آنها کمتر از سن قانونی است با راهنمایی و هدایت مربیان و معلمان تشکیل‌می‌شود./

تبصره – آیین‌نامه شرکتهای تعاونی مذکور در مواد ۸۷ و ۸۸ از طرف وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و علوم و آموزش عالی تنظیم و پس ازتصویب شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور به مورد اجرا گذارده می‌شود./

ماده ۸۹ – هر شرکت تعاونی آموزشگاهی حسابی در نزدیکترین شعبه یا نمایندگی بانک تعاون کشاورزی ایران باز خواهد کرد و کلیه عملیات مالی‌شرکت و دریافت و پرداخت سپرده‌های اعضا باید به وسیله آن بانک انجام شود./

فصل پانزدهم – شرکتهای تعاونی کار/

ماده ۹۰ – شرکت تعاونی کار شرکتی است که به منظور تولید کالا یا انجام خدمات با عضویت افرادی که نیروی کار خود را در اختیار شرکت‌می‌گذارند تشکیل می‌شود./

ماده ۹۱ – در شرکتهای تعاونی کار مازاد برگشتی از درآمد سالانه به تناسب ارزش محصول کار یا ساعات کار انجام شده به وسیله هر یک از اعضاتقسیم می‌شود./

فصل شانزدهم – شرکتهای تعاونی صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی./

ماده ۹۲ – شرکت تعاونی صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی برای تهیه مواد اولیه و وسائل مورد نیاز حرفه‌ای اعضا و یا ساخت و تغییر شکل کالامربوط و عملیات تکمیلی صنایع مذکور و یا فروش آنها بین صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی تشکیل می‌شود./

تبصره – صنعتگر دستی و یا صاحب حرفه ممکن است برای تهیه کالای مورد نظر از وسائل ماشینی کمکی نیز استفاده کند./

فصل هفدهم/

شرکتهای تعاونی صنایع کوچک و کسبه و صاحبان مشاغل آزاد/

ماده ۹۳ – شرکت تعاونی صنایع کوچک با عضویت صاحبان صنایع یک گروه از صنعت برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – تهیه مواد اولیه مورد نیاز./

۲ – ایجاد آزمایشگاه مواد اولیه یا محصولات ساخته شده./

۳ – تولید وسائل و ابزار مورد احتیاج مشترک اعضا./

۴ – ایجاد گروه‌های تعمیراتی و نگاهداری./

۵ – تحقیق و برنامه‌ریزیهای مشترک./

۶ – تهیه وسائل توزیع و انجام خدمات بازاریابی./

تبصره – صنایع کوچک موضوع این ماده صنایعی است که ضوابط آن به وسیله وزارت اقتصاد تعیین می‌شود./

ماده ۹۴ – شرکت تعاونی کسبه و یا صاحبان مشاغل آزاد با عضویت کسبه از یک صنف که هر یک مستقیماً مباشر واحد کسبی خود باشند و یاصاحبان مشاغل از یک گروه برای تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – تهیه وسائل و تدارک انواع خدمات وابسته به کسب یا شغل و ایجاد انبار و وسائل حمل و نقل به منظور بهبود اقتصادی و فنی اعضای شرکت‌و فعالیتهای واحدهای عضو./

۲ – انجام عملیات مقدماتی و یا تبدیل کالای مورد نظر./

۳ – تهیه کالا به منظور توزیع آن بین اعضا./

فصل هیجدهم – ادغام/

ماده ۹۵ – هر شرکت تعاونی و یا هر اتحادیه تعاونی می‌تواند با توجه به مقررات این فصل با هر شرکت و یا اتحادیه تعاونی دیگر به شرطی که ازیک نوع و دارای هدفها و عملیات مشابه باشند ادغام شود./

ماده ۹۶ – پیشنهاد ادغام باید در مجمع عمومی فوق‌العاده هر دو شرکت یا اتحادیه همراه با قبول مطالبات بستانکاران به تصویب برسد. نسخه‌ای ازمصوبات مجمع عمومی هر دو شرکت یا اتحادیه برای تمام اعضا و بستانکاران هر دو شرکت یا اتحادیه همچنین نماینده وزارت تعاون و امور روستاها(یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکت‌های تعاونی کارگری) فرستاده می‌شود و به ترتیب مذکور در ماده ۲۵ این قانون برای اطلاع عموم آگهی‌می‌گردد./

تبصره – هر یک از بستانکاران می‌توانند تا مدت دو ماه از تاریخ نشر آگهی ادغام نظر خود را به شرکت یا اتحادیه بدهکار و نماینده وزارت تعاون وامور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) اعلام دارد./

ماده ۹۷ – نسخه‌ای از تصمیم ادغام باید ظرف دو هفته از تاریخ انعقاد مجمع عمومی فوق‌العاده هر یک از شرکتها یا اتحادیه‌ها همراه با آخرین‌ترازنامه و صورت بدهی‌ها و مطالبات آن و گزارش حسابرسی که بدین منظور باید تهیه شود و نسخه‌ای از آگهی ادغام که به شرح ماده ۹۶ منتشر شده‌است برای نماینده وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) ارسال شود./

ماده ۹۸ – هر یک از اعضا شرکتها یا اتحادیه‌ها در صورتی که با تصمیم ادغام مخالف باشد می‌تواند حداکثر تا یک ماه نظر خود را کتباً به شرکت یااتحادیه مربوط همچنین نماینده وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکت‌های تعاونی کارگری) اعلام دارد./

ماده ۹۹ – نماینده وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) با وصول تصمیم ادغام از هر دوشرکت یا اتحادیه همراه با آخرین ترازنامه و صورت ریز مطالبات و بدهی‌ها و گزارش حسابرسان از وضع هر دو شرکت و یا اتحادیه و همچنین نظرات‌بستانکاران و با توجه به تعداد اعضا مخالف ادغام ظرف دو ماه نظر خود را مبنی بر موافقت یا مخالفت با ادغام به هر دو شرکت یا اتحادیه اعلام‌خواهد داشت./

ماده ۱۰۰ – در صورتی که نماینده وزارت تعاونی و امور روستاها(یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) ادغام را تصویب‌نکند تصمیم ادغام در هر دو شرکت یا اتحادیه منتفی است. موافقت با ادغام در صورتی است که ترتیب قابل قبول بستانکاران برای تصفیه بدهی‌ها درهر دو شرکت یا اتحادیه پیش‌بینی شود همچنین تعداد اعضای مخالف با ادغام در حدی باشد که مجموع اعضا باقیمانده و سرمایه شرکت یا اتحادیه‌بعد از ادغام کافی برای انجام هدفها و برنامه‌های آن باشد./

ماده ۱۰۱ – در صورت موافقت با ادغام هیأت‌های مدیره شرکتها یا اتحادیه‌های مربوط ظرف یک ماه اقدام به دعوت مجمع عمومی فوق‌العاده‌مشترک شرکتها یا اتحادیه‌ها برای ادغام خواهند نمود./

ماده ۱۰۲ – مجمع عمومی فوق‌العاده مشترک نسبت به تعیین سرمایه شرکت یا اتحادیه بعد از ادغام همچنین انتخاب هیأت مدیره و بازرس یابازرسان اقدام لازم به عمل خواهد آورد./

ماده ۱۰۳ – اعضایی که با تصمیم ادغام و انتشار آگهی آن مخالف باشند و از عضویت تعاونیها مستعفی گردند باید ظرف مهلت مقرر مخالفت خود راکتباً اعلام دارند. شرکت یا اتحادیه مربوط مکلف است بهای سهام آنها را حداکثر ظرف یک ماه نقداً پرداخت نماید./

ماده ۱۰۴ – هیأت مدیره شرکت یا اتحادیه جدید مصوبات مجمع عمومی فوق‌العاده مشترک را همراه با فهرست اعضا شرکت یا اتحادیه جدید وتغییراتی که حاصل شده است به ترتیبی که در فصل سوم این قانون مقرر است برای اطلاع نماینده وزارت تعاون و امور روستاها (یا وزارت کار و اموراجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) و انعکاس در دفاتر

ثبت ارسال خواهد داشت./

ماده ۱۰۵ – با انجام عمل ادغام دارایی و بدهی شرکت یا اتحادیه جدید عبارت خواهد بود از مجموع دارایی و بدهی شرکتها یا اتحادیه‌های قبل ازادغام پس از وضع مطالبات و سهامی که بازپرداخت شده است./

ماده ۱۰۶ – ادغام شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی روستایی در شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی روستایی دیگر به موجب مقرراتی خواهد بود که وسیله‌وزارت تعاون و امور روستاها تهیه و به مورد اجرا گذاشته خواهد شد./

فصل نوزدهم – مالیات شرکتهای تعاونی/

ماده ۱۰۷ – از درآمد مشمول مالیات شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی با رعایت معافیتهای مقرر در این قانون ۱۰% به نام مالیات شرکت وصول می‌شودو نسبت به بقیه به ترتیب زیر عمل خواهد شد:/

۱ – نسبت به آن قسمت از درآمد که طبق تصمیم ارکان صلاحیتدار شرکت یا اتحادیه به عنوان سود سهام برای تقسیم بین اعضای شرکت تخصیص‌داده می‌شود پس از وضع مبلغی معادل شش درصد سرمایه منظور شده در آخرین ترازنامه شرکت به نرخ پانزده درصد./

۲ – نسبت به آن قسمت از درآمد که طبق تصمیم ارکان صلاحیتدار شرکت یا اتحادیه به عنوان مازاد برگشتی برای تقسیم بین اعضا شرکت‌تخصیص داده می‌شود پس از وضع پنج هزار ریال در مورد هر عضو به نرخ پانزده درصد./

۳ – نسبت به بقیه درآمد مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد./

تبصره ۱ – معافیت موضوع بندهای ۱ و ۲ شامل سود سهام و مازاد برگشتی شرکتهای تعاونی موضوع فصل هفدهم نخواهد بود./

تبصره ۲ – وجوهی که شرکتهای تعاونی کشاورزی بابت بهای محصول کشاورزی متعلق به اعضا که به شرکت تحویل می‌شود پرداخت می‌کنندااعم از اینکه به عنوان پیش پرداخت یا مازاد برگشتی باشد مشمول مالیات شرکت نخواهد بود. این وجوه در محاسبه درآمد مشمول مالیات کشاورزی‌عضو منظور خواهد شد./

تبصره ۳ – مالیات مازاد برگشتی و سود سهام اتحادیه‌ها به عنوان علی‌الحساب مالیاتی شرکتهای عضو وصول و موقع محاسبه مالیات شرکت‌علی‌الحساب‌های پرداختی منظور و اضافه دریافتی مسترد خواهد شد./

ماده ۱۰۸ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی از پرداخت حق تمبر سهام معافند./

ماده ۱۰۹ – در شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی ذخائر موضوع بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۵ این قانون که در دفاتر شرکت یا اتحادیه منظور شده است جزهزینه محسوب می‌شود./

ماده ۱۱۰ – شرکتهای تعاونی مصرف‌کنندگان – مسکن – اعتبار – کشاورزی و روستایی – صیادان و کلیه اتحادیه‌های تعاونی از پرداخت ده درصدمالیات موضوع صدر ماده ۱۰۷ این قانون معافند./

ماده ۱۱۱ – درآمد شرکتهای تعاونی روستایی متشکل از افراد ساکن حوزه عمل شرکت که به امر کشاورزی مباشرت مستقیم دارند اعم از اینکه تحت‌سرپرستی وزارت تعاون و امور روستاها با بانک عمران باشند همچنین شرکتهای تعاونی کارگری مصرف – مسکن و اعتبار و نیز اتحادیه‌های آنهاهمچنین شرکتهای تعاونی صنایع دستی و صیادان و آموزشگاه‌ها و اتحادیه‌های آنها به طور کلی از پرداخت مالیات معاف می‌باشند./

ماده ۱۱۲ – معافیت درآمد کلیه فعالیت‌هایی که طبق قانون مالیاتهای مستقیم مشمول معافیت شناخته شده است شامل شرکتها و اتحادیه‌های‌تعاونی که به همان فعالیتها اشتغال داشته باشند نیز خواهد بود./

ماده ۱۱۳ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی از پرداخت مالیاتهای اضافی موضوع مواد ۱۶۶ و ۱۶۷ قانون مالیاتهای مستقیم و اصلاحیه آن معاف‌می‌باشند./

ماده ۱۱۴ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی اعتبار و شرکتهای تعاونی مسکن از لحاظ مالیات بهره تابع مقررات ماده ۴۵ قانون مالیات‌های مستقیم‌مصوب اسفند ۱۳۴۵ خواهند بود./

ماده ۱۱۵ – انتقالات قطعی و اجاره واحدهای مسکونی از طرف شرکتهای تعاونی مسکن به اعضا آنها مشمول مقررات مالیات بر درآمد املاک‌قانون مالیات‌های مستقیم نخواهد بود لکن در موارد تشخیص علی‌الرأس درآمد مشمول مالیات طبق مقررات بخش مزبور تعیین خواهد شد./

ماده ۱۱۶ – در مورد رسیدگی به اختلافات مالیاتی شرکتهای تعاونی نماینده وزارت تعاون و امور روستاها (و در مورد تعاونیهای کارگری نماینده‌وزارت کار و امور اجتماعی) به جای نماینده موضوع بند (۳) ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم در کمیسیون تشخیص شرکت می‌کند./

کمیسیون مجاز است با توجه به اطلاعاتی که از مراجع قانونی مربوط کسب می‌کند و رسیدگیهایی که به عمل می‌آورد ضرائب مالیاتی مصوب را درمورد شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی تعدیل کند./

ماده ۱۱۷ – در مورد رسیدگی به اختلافات مربوط به بقایای مالیاتی شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی نماینده وزارت تعاون و امور روستاها و در موردتعاونیهای کارگری نماینده وزارت کار و امور اجتماعی به جای نماینده مذکور در بند ب ماده ۳۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم در کمیسیون حل اختلاف‌شرکت می‌کند./

ماده ۱۱۸ – کلیه مقررات مربوط به معافیتهای مالیاتی راجع به شرکتهای تعاونی از هر قبیل که در قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۵ واصلاحیه آن منظور شده است ملغی می‌شود./

فصل بیستم – زیان، انحلال و تصفیه شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی/

ماده ۱۱۹ – شرکت یا اتحادیه تعاونی می‌تواند زیان سالانه را با تصویب مجمع عمومی از حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم تأمین نماید ونمی‌تواند قبل از انتقال مبالغ برداشتی مذکور به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم، درآمد سالهای بعدی شرکت یا اتحادیه را تقسیم کند./

ماده ۱۲۰ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی در موارد زیر منحل می‌شود:/

۱ – کاهش سرمایه به میزانی که ادامه عملیات مقدور و یا صلاح نباشد با تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده./

۲ – کاهش تعداد اعضا از حد نصاب قانونی./

۳ – اتمام برنامه‌ای که به موجب اساسنامه، شرکت برای انجام آن تأسیس شده است./

۴ – تصمیم مجمع عمومی فوق‌العاده./

۵ – عدم تطبیق عملیات شرکت یا اتحادیه با اساسنامه و مقررات قانونی و یا تعطیل کار و یا عدم فعالیت آن در مهلتهایی که وزارت تعاون و امورروستاها (یا وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) مقرر می‌دارد./

ماده ۱۲۱ – در موارد مذکور در بند ۵ ماده ۱۲۰ وزارت تعاون و امور روستاها پیشنهاد انحلال شرکت یا اتحادیه مربوط را به شورای رسیدگی وداوری در اختلافات تعاونیها خواهد داد و تا اعلام نظر آن شورا دارای کلیه اختیارات پیش‌بینی شده در مجمع عمومی عادی و فوق‌العاده برای جلوگیری‌از عملیات و فعالیتهای خلاف قانون شرکت یا اتحادیه مربوط خواهد بود./

ماده ۱۲۲ – شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونیها مکلف است ظرف یک هفته از تاریخ وصول پیشنهاد وزارت تعاون و امور روستاهامراتب را به شرکت یا اتحادیه مورد نظر اعلام نماید تا در صورتی که به نظر آن وزارت اعتراض داشته باشد دلایل خود را ظرف ۱۵ روز از تاریخ وصول‌اخطار شورا کتبا ارسال دارد./

ماده ۱۲۳ – شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونیها مکلف است رأی خود را حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ وصول پیشنهاد وزارت تعاون وامور روستاها در مورد انحلال صادر نماید، آرا صادره قطعی و لازم‌الاجرا است./

ماده ۱۲۴ – با ابلاغ تصمیم شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونیها مبنی بر انحلال شرکت یا اتحادیه وزارت تعاون و امور روستاها اقدام به‌انحلال آن و تعیین هیأت تصفیه کرده و درخواست لغو ثبت شرکت یا اتحادیه را از اداره ثبت خواهد کرد./

ماده ۱۲۵ – در تصفیه شرکت یا اتحادیه پرداخت تعهدات از محل دارایی آنها با رعایت تقدیم به شرح زیر است:/

۱ – پرداخت بدهیهای شرکت یا اتحادیه./

۲ – پرداخت سهام اعضا حداکثر به میزان مبلغ اسمی هر سهم و سود سهام در صورتی که مازاد تصفیه از حساب ذخیره غیر قابل تقسیم شرکت‌بیشتر باشد./

۳ – انتقال مازاد تصفیه به حساب ذخیره قانونی غیر قابل تقسیم برای اقدامات مقرر طبق این قانون./

فصل بیست و یکم – مجازاتها/

ماده ۱۲۶ – هر یک از اعضا هیأت مدیره و بازرسان و مدیر عامل در صورتی که با سو نیت بر خلاف اصول مقرر در این قانون و اساسنامه‌های‌مصوب مرتکب عملی شود که موجب زیان شرکت گردد علاوه بر جبران زیان وارده به حبس تأدیبی از سه ماه تا شش ماه محکوم خواهد شد./

ماده ۱۲۷ – هر یک از اعضا هیأت مدیره و بازرسان و مدیر عامل به مجمع عمومی گزارش خلاف واقع بدهد به حبس تأدیبی از سه ماه تا شش ماه‌یا جزای نقدی از ده هزار ریال تا یکصد هزار ریال و یا به هر دو مجازات محکوم خواهد شد./

ماده ۱۲۸ – هر یک از مدیران عامل یا اعضای هیأت مدیره یا بازرسان و یا کارکنان شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی مرتکب خیانت در امانت در موردوجوه و اموال شرکت یا اتحادیه گردد به حداکثر مجازات مقرره در ماده ۲۴۱ قانون مجازات عمومی محکوم می‌شود./

تبصره – رسیدگی به اتهام هر یک از کارکنان سازمانها و مؤسسات وابسته به دولت که بر حسب وظیفه سمت نظارت یا سرپرستی یا ارشاد یامداخله در اداره امور شرکتها یا اتحادیه‌های تعاونی را دارند تابع قوانین و مقررات دیوان کیفر کارکنان دولت خواهد بود./

ماده ۱۲۹ – حسابرسانی که درباره نتیجه حسابرسی شرکت یا اتحادیه تعاونی گزارش خلاف واقع بدهند به حبس تأدیبی از ۶ ماه تا یک سال‌محکوم می‌شوند./

ماده ۱۳۰ – هر یک از اعضای شرکتهای تعاونی که با عدم انجام تعهد در معامله با شرکتی که عضو آن است عامداً به شرکت خسارت وارد کند علاوه‌بر جبران خسارت به جزای نقدی از پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد در مورد این ماده تعقیب با گذشت مدعی خصوصی موقوف‌می‌شود./

ماده ۱۳۱ – وزارت تعاون و امور روستاها در تعقیب مجرمین و مطالبه خسارات ناشی از جرمهای پیش‌بینی شده در این قانون در تمام مراحل‌رسیدگی از هزینه دادرسی معاف می‌باشد./

تبصره – رسیدگی به دعاوی مذکور خارج از نوبت به عمل خواهد آمد./

ماده ۱۳۲ – پس از صدور کیفر خواست در مورد جرائم مندرج در این قانون مراتب از طرف مراجع قضایی به شرکت یا اتحادیه مربوط اعلام می‌شودو در این صورت متهم از سمت خود در شرکت یا اتحادیه برکنار می‌گردد./

فصل بیست و دوم/

وظایف وزارت تعاون و امور روستاها در مورد شرکتها و سازمانهای تعاونی/

ماده ۱۳۳ – وزارت تعاون و امور روستاها برای ارشاد و نظارت و سرپرستی شرکت‌ها و سازمانهای تعاونی به تدریج و متناسب با امکانات خودعهده‌دار وظائف زیر است:/

۱ – تربیت کارشناسان تعاونی و کمک مالی و فنی به تأسیس و اداره مراکز آموزش و تحقیقات تعاونی./

۲ – تربیت و تعلیم نیروی انسانی مورد نیاز شرکتها و سازمانهای تعاونی مانند مدیران عامل و حسابداران و حسابرسان./

۳ – اجرای برنامه‌های ترویج و آموزش برای تفهیم و تعمیم اصول و روشهای تعاونی./

۴ – تحقیقات آماری و مطالعه درباره فعالیت تعاونیها و اظهار نظر و اتخاذ تصمیم نهایی در زمینه اجرای طرحهای اساسی تعاونی‌ها که وسیله سایرسازمانهای دولتی و خصوصی تهیه می‌شود./

۵ – اعمال کمکهای فنی و اداری و مالی در موارد لازم به منظور اداره صحیح تعاونیها./

۶ – تهیه اساسنامه و آیین‌نامه‌های نمونه و فرمها و دفاتر مورد لزوم برای انواع شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی و همچنین کمک به تنظیم آیین‌نامه‌های‌استخدامی کارکنان موظف در شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی./

۷ – جلوگیری از فعالیت شرکت‌ها و سازمانهایی که با به کار بردن نام تعاون عملیات آنها مخالف اصول تعاون و هدفهایی است که در این قانون‌تصریح شده است./

۸ – تعیین خط مشی کلی در امور آموزشی و اداری و اعتباری سازمانهای تعاونی از طریق پیشنهاد به شورای عالی هماهنگی

تعاونیهای کشور(مندرج در فصل ۲۳ این قانون) و اجرای تصمیمات آن و هماهنگ کردن کلیه فعالیت‌های تعاونی کشور در رشته‌های تعاونی./

۹ – نظارت بر اجرای این قانون و سایر قوانین موضوعه درباره عملیات و وظایف شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی./

۱۰ – تشکیل تدریجی کنگره تعاونیهای هر رشته در استانها و فرمانداریهای کل به منظور کمک به تشکیل اتحادیه‌های نظارت و هماهنگی مناطق واتحادیه‌های مرکزی./

فصل بیست و سوم – تشکیلات و نظام تعاونی کشور/

ماده ۱۳۴ – اتحادیه مرکزی هر یک از رشته‌های تعاونی نماینده آن رشته است که به شرح زیر تشکیل می‌شود:/

۱ – اتحادیه مرکزی تعاونیهای کشاورزی و روستایی./

۲ – اتحادیه مرکزی تعاونیهای مصرف./

۳ – اتحادیه مرکزی تعاونیهای کار و پیشه./

ماده ۱۳۵ – تشکیلات تعاونی در کشور به شرح زیر خواهد بود:/

الف – در هر منطقه تعاونی:/

۱ – انواع شرکتهای تعاونی و اتحادیه‌های مربوط به منظور توسعه عملیات اقتصادی./

۲ – اتحادیه نظارت و هماهنگی تعاونیهای رشته‌های سه‌گانه./

۳ – اتحادیه‌های اعتباری موضوع فصل هفتم این قانون./

۴ – سازمان اداری وزارت تعاون و امور روستاها./

ب – تشکیلات تعاونی مرکزی:/

۱ – شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور./

۲ – شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونیها./

۳ – بانک تعاون کشاورزی ایران./

۴ – اتحادیه مرکزی تعاونیهای کار و پیشه./

۵ – اتحادیه مرکزی تعاونیهای کشاورزی و روستایی./

۶ – اتحادیه مرکزی تعاونیهای مصرف./

ماده ۱۳۶ – شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور که دبیرخانه و محل تشکیل جلسات آن در وزارت تعاون و امور روستاها خواهد بود، به‌ریاست وزیر تعاون و امور روستاها و با عضویت مقامات زیر تشکیل می‌گردد:/

رییس هیأت مدیره اتحادیه مرکزی تعاونیهای کشاورزی و روستایی./

رییس هیأت مدیره اتحادیه مرکزی تعاونیهای مصرف./

رییس هیأت مدیره اتحادیه مرکزی تعاونیهای کار و پیشه./

رییس هیأت مدیره بانک تعاون کشاورزی ایران./

رییس کل بانک رفاه کارگران./

رییس هیأت مدیره سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران./

نماینده وزارت کار و امور اجتماعی./

یک نفر کارشناس تعاونی به انتخاب وزیر تعاون و امور روستاها./

تبصره – مادام که اتحادیه‌های مرکزی تعاونیها تشکیل نشده است وزیر تعاون و امور روستاها قائم مقام آنها در جلسات شورا خواهد بود./

ماده ۱۳۷ – آیین‌نامه وظائف شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور از طرف دبیر شورا تهیه و پس از تصویب شورا به مورد اجرا گذاشته می‌شود./

ماده ۱۳۸ – شورای رسیدگی و داوری در اختلافات تعاونیها با شرکت نماینده قضایی – دادستان کل کشور – نماینده وزارت تعاون و امور روستاها –نماینده وزارت کار و امور اجتماعی – سه نفر کارشناس تعاونی به انتخاب وزیر تعاون و امور روستاها و نمایندگان اتحادیه‌های مرکزی تعاونیها (پس ازتشکیل) به منظور اعلام نظر در مواردی که در این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن و یا اساسنامه شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی تصریح شده است تشکیل‌می‌شود./

فصل بیست و چهارم – حسابرسی شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی/

ماده ۱۳۹ – وزارت تعاون و امور روستاها به منظور نظارت و ارشاد تعاونیها مجاز به حسابرسی آنها می‌باشد و در عین حال می‌تواند طبق‌آیین‌نامه‌ای که تنظیم خواهد کرد اجازه حسابرسی شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی عضو اتحادیه به نظارت و هماهنگی را برای دوره‌های معین به اتحادیه‌مذکور بدهد و یا این اجازه را برای ادوار بعدی تمدید کند./

تبصره ۱ – وزارت تعاون و امور روستاها با مشاهده نقص یا تخلفی در کار حسابرسی اتحادیه نظارت و هماهنگی مربوط می‌تواند در هر هنگام‌اجازه قبلی را لغو کند./

تبصره ۲ – در مورد حسابرسی شرکتهای تعاونی کارگری وزارت تعاون و امور روستاها به وزارت کار و امور اجتماعی نمایندگی برای انجام این‌وظیفه خواهد داد تا طبق ضوابط مصوب شورای عالی هماهنگی تعاونیهای کشور حسابرسی را انجام داده و نتیجه را به وزارت تعاون و امور روستاهااعلام دارد./

ماده ۱۴۰ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی موظفند نسخه‌ای از ترازنامه هر سال یا دوره مالی و حساب سود و زیان دوره مربوط را حداکثر ظرف یک‌هفته پس از تنظیم به اتحادیه نظارت و هماهنگی مربوط و در صورتی که این اتحادیه تشکیل نشده باشد به اداره کل تعاون و امور روستاهای محل (یااداره کار و امور اجتماعی در مورد شرکتهای تعاونی کارگری) ارسال دارند./

ماده ۱۴۱ – حسابرسی شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت تعاون و امور روستاها تنظیم و به مورد اجراگذاشته خواهد شد./

فصل بیست و پنجم – مقررات مختلف/

ماده ۱۴۲ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی روستایی که قبل از تصویب این قانون به ثبت رسیده‌اند بنا به تشخیص وزارت تعاون و امور روستاها به‌تدریج وضع خود را با این قانون تطبیق خواهند داد./

ماده ۱۴۳ – مطالبات شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی از اعضا خود جز مطالبات ممتازه است./

ماده ۱۴۴ – شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی از پرداخت حق‌الثبت و نصف تعرفه آگهی ثبت در روزنامه رسمی کشور معافند./

ماده ۱۴۵ – وزارت تعاون و امور روستاها نمونه دفاتر مالی و حسابداری شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی را تهیه خواهد کرد که پس از تأیید وزارت‌دارایی به جای دفاتر قانونی مقرر در قانون تجارت در اختیار آنها قرار گیرد و دفاتر مذکور در حکم دفاتر قانونی خواهد بود./

ماده ۱۴۶ – در مواردی که وزارت تعاون و امور روستاها تخلفی را در اداره امور شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی ملاحظه کند بلافاصله با استفاده ازکلیه اختیارات پیش‌بینی شده برای مجمع عمومی عادی و فوق‌العاده شرکت یا اتحادیه مربوط تصمیم لازم را اتخاذ و به مورد اجرا خواهد گذاشت./

ماده ۱۴۷ – سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی از شمول این قانون مستثنی است و وظایفی را که بر عهده دارد مستقلا طبق‌مقررات و اساسنامه و آیین‌نامه‌های مخصوص به خود انجام خواهد داد./

ماده ۱۴۸ – کلیهٔ قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی است و در قوانین بعدی نیز نسخ یا اصلاح مواد و مقررات این قانون باید صریحا قید شود./

ماده ۱۴۹ – این قانون به مدت پنج سال به صورت آزمایشی اجرا خواهد شد و هر گاه در این مدت وزارت تعاون و امور روستاها با توجه به نتایج‌تحقیقات انجام شده وسیله مرکز تحقیقات روستایی این وزارت (موضوع ماده ۱۵ قانون تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی) که از این پس مرکزتحقیقات وزارت تعاون و امور روستاها نامیده خواهد شد تغییرات و اصلاحاتی را در این قانون لازم تشخیص دهد جهت تصویب به کمیسیون‌های‌تعاون و امور روستاهای مجلسین تقدیم می‌نماید و این تغییرات و اصلاحات پس از تصویب قابل اجراست./

دولت مکلف است در پایان مدت پنج سال لایحه نهایی را جهت تصویب مجلسین تقدیم نماید، مادام که لایحه نهایی به تصویب نرسیده مقررات این‌قانون و مصوبات کمیسیونهای مذکور لازم‌الاجرا خواهد بود./

قانون فوق مشتمل بر یکصد و چهل و نه ماده و چهل و یک تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز چهارشنبه پنجم خرداد ماه ۱۳۵۰ در جلسه‌روز یکشنبه شانزدهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه به تصویب مجلس/

/